

Protokoll

Mellomkirkelig råd (MKR)

05.-06.3.2013

Kirkens hus, Oslo

Til stede:

Kjetil Aano (leder), Leif Christian Andersen, Eleanor Brenna, Helga Haugland Byfuglien (LVF-representant) (under sakene 2, 9 og 15), Stephanie Dietrich (TN-leder) (under sakene 4, 7, 9, 14 og 15), Kjetil Drangsholt, Karen A. Flatø (vara for Marianne H. Brekken), (ikke under sakene 4, 7, 9, 14 og 15), Ingjerd Breian Hedberg (vara for Hilde Nygaard Ihle), Anne Marie Helland (KNs representant) (under sakene 7, 9, 14 og 15), Oddhild Johnsen Klevberg, Kjell Nordstokke, Erling J. Pettersen (BMs representant), Erlend Rogne (KEK-representant) (under sakene 2, 3, 4, 7, 9, 11, 16, 17 og 18), Elise Sandnes (KEK-representant) (ikke under sakene 7, 9, 10, 14 og 15), Kristine Sandmæl, Andreas Henriksen Aarflot og Ann-Mari Aas

Forfall:

Marianne H. Brekken, Kjetil Fretheim (KISP-leder), Cathrine Waaler Halstensen, Hilde Nygaard Ihle, Jenny Skumsnes Moe (LVF-representant),

Til stede fra sekretariatet:

Berit Hagen Agøy (generalsekretær), Guro Almås, Liv Janne Dehlin, Beate Fagerli, Knut Hallen, Jens-Petter Johnsen, Svein Mathias Køhn, Susanne Lende, Hilde Gunn Sletten, Einar Tjelle og Per Ivar Våje

Gjester:

Trond Bakkevig og Audun Myhre

Den 6. mars var det seminar med tema «Seksuell og reprodutiv helse og rettigheter: Utfordringer for Den norske kirke». Innledere var Anne Skjelmerud, Norad, og Anne Marie Helland, Kirkens Nødhjelp.

Som vanlig ble hver sak presentert av en saksordfører. Møtet ble ledet av MKRs leder Kjetil Aano.

Saksliste

- Sak MKR 01/13: Protokoller
- Sak MKR 02/13: Saker i de økumeniske organisasjonene
- Sak MKR 03/13: Orienteringssaker
- Sak MKR 04/13: Referatsaker
- Sak MKR 05/13: Årsrapport 2012 for de sentralkirkelige råd
- Sak MKR 06/13: Årsplan 2013 for de sentralkirkelige råd
- Sak MKR 07/13: Forslag fra Teologisk nemnd om mulig KM-sak: Ekklesiologiens diakonale dimensjon
- Sak MKR 08/13: OVF 2013 - Fordeling av OVF-midler til søsterkirker og økumeniske organisasjoner
- Sak MKR 09/13: Økumeniske generalforsamlinger 2013 (KM-sak)
- Sak MKR 10/13: KM-sak om menneskerettigheter (KM 2014?)
- Sak MKR 11/13: Oppnevninger 2013
- Sak MKR 12/13: Avtale med Den evangelisk-lutherske kirke i Brasil (IECLB)
- Sak MKR 13/13: Avtale med Den evangelisk lutherske kirke i Jordan og Det hellige land (ELCJHL)
- Sak MKR 14/13: NOU 2013:1 - Det livssynsåpne samfunn – Stålsettutvalget
- Sak MKR 15/13: Forsvarlig etisk forvaltning av norske petroleumsressurser og bruk av oljefondet – forslag til uttalelse
- Sak MKR 16/13: Nominasjon av Den norske kirke kandidat til KVs sentralkomité
- Sak MKR 17/13: Oppnevning av observatør fra Den norske kirke til FNs generalforsamling 2013
- Sak MKR 18/13: Nominasjon av Den norske kirkes kandidater til KEKs sentralkomité

MKR 01/13 Protokoller

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 22.-23. november 2012

Vedtak:

Protokollen ble godkjent.

2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 25. januar 2013

Vedtak:

Protokollen tas til etterretning.

MKR 02/13 Saker fra de økumeniske organisasjonene

Norges Kristne Råd (NKR)

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar følgende saker til orientering:

1. Protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd 19.11.12
2. Orientering om forberedelse til NKRs rådsmøte 12.-13. mars i Kristiansand

Kirkenes verdensråd (KV)

MKR's behandling:

Mellomkirkelig råd har følgende innspill til sekretariatets arbeid med å forberede KV's generalforsamling i 2013:

- Bruke sosiale medier aktivt (Facebook mm.)
- Bruke Changemaker, ungdomsengasjement
- Aviser, presse
- Bønnengasjement, opplegg for menighetene
- Gi temaet en form som utfordrer oss:
Kirkens nord/sør-info planlegger å lage materiell til menighetene for å markere KV's generalforsamling søndag 3. november. Utfordre prester til å preke om temaet.
- Bruke videosnutter
- Tema om «Hva det er å være kirke» (the Church)

Vedtak:

Mellomkirkelig råd ber sekretariatet om å forberede generalforsamlingen og kommunikasjonsarbeidet i forhold til menighetene, i tråd med samtalen.

Community of Protestant Churches in Europe (CPCE)**Vedtak:**

1. MKR tar Rapport fra nordisk-baltiske møter under generalforsamlingen i Firenze, 20.-26. september 2012, til orientering:
2. MKR ber sekretariatet om å sørge for oversettelse av dokumentet «Ministry - Ordination - Episkopé»

Det lutherske verdensforbund (LVF)**Vedtak:**

MKR tar følgende saker til orientering:

1. Rapport fra møte i Committee for World Service, LVF, Yangon, Myanmar 13.-17. januar 2013
2. Rapport fra LVF-konferansen: "Seeking Conviviality: Re-forming Community diakonia in Europe". Second Workshop i Odessa, Ukraina, 16.-19. januar 2013
3. OASE NORGE og samarbeid med lutherske kirker i India

Konferansen av europeiske kirker (KEK)**Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tar rapporten fra det nordisk-baltiske forberedelsesmøtet til orientering.

MKR 03/13 Orienteringssaker

1. Rapport fra FNs klimatoppmøte COP 18/CMP 8, 26.11.-4.12.2012 i Doha, Qatar
2. Klimavalg 2013
3. Rapport fra Den katolsk-lutherske samtalegruppas (KATLUSA) reise til Roma 10.-14. oktober 2012
4. Israel/Palestina
5. Økumenisk rapport 2012 fra Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet
6. Konsultasjon om kirkeasyl 22. januar 2013
7. Jødisk-kristen-muslimsk prosjekt i Norge

8. Informasjon fra SMM ved Knut Hallen.

MKR's behandling:

Ad pkt. 4:

- Trond Bakkevig orienterte om bl.a. arbeidet til Council of Religious Institutions of the Holy Land i Israel/Palestina.
- Det ble gitt en muntlig rapport fra reisen med «Abrahams barn» til Israel/Palestina.

Ad pkt. 5: Generalsekretær Audun Myhre orienterte om Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandets økumeniske engasjement.

MKR-03/13 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

MKR 04/13 Referatsaker

1. Protokoll fra møte i Teologisk nemnd 4.-5. oktober 2012
2. Referat fra møte i Den norske kirkes nord/sør-informasjon 03.12.2012
3. Referat fra møte i Samarbeidsråd for menighet og misjon 12. desember 2012
4. Referat fra kontaktgruppen med Buddhistforbundet 3. september og 3. desember 2012
5. Referat fra rådsmøte i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn 5.11.12
6. Protokoll fra Kirkerådets møte 6.-7. desember 2012 og 31. jan.-1. febr. 2013

MKR-04/13 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til orientering.

MKR 05/13 Årsrapport 2012 for de sentralkirkelige råd

MKR's behandling:

Mellomkirkelig råd satte pris på den mer fortellende og evaluerende formen på årsrapporten.

MKR-05/13 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd godkjenner årsrapporten om Mellomkirkelig råds virksomhet i 2012.
2. Årsrapporten sendes over til Kirkerådet for endelig godkjenning.

MKR's behandling:

MKR var fornøyd med det nye oppsettet av planen, men hadde noen mindre endringsforslag til teksten.

MKR-06/13 Vedtak:

Mellomkirkelig vedtar det fremlagte forslag til årsplan for rådets arbeid i 2013 med de endringer som fremkom i møtet.

MKR's behandling:

- Saken viser at det til enhver tid er nødvendig for kirken å reflektere over sin selvforståelse, som en del av kirkens oppdrag i verden. Saken bør få en ny tittel.
- I et kirkesyn der vi tenker på kirken som i bevegelse mot mennesker, blir den diakonale dimensjonen ved det å være kirke nødvendig å vektlegge. Her er det viktig også å huske ekklesiologiens misjonale dimensjon. Koblingen mellom misjon og diakoni er blitt interessant i KM-sammenheng, mye takket være UKM som vektla «det å dele, dialog og troverdig nærvær».
- Vi kan se en interessant utvikling av hvordan kirken oppfatter det diakonale området nå i forhold til den gang diakoniplanen ble vedtatt i 2007.
- Det har kommet mange økumeniske dokumenter som alle på en eller annen måte forholder seg til diakoni. Saken kan være et bidrag til arbeidet med ny kirkeordning. Det er viktig fordi det kan hjelpe Dnk til å tenke kirke som en del av den verden og det samfunnet vi lever i, og samtidig tenke luthersk identitet på nytt i et diakonalt perspektiv. Den er også et forsøk på å bringe det økumeniske inn i det norske.
- Teologisk nemnd (TN) må gripe fatt i og videreutvikle analysen av de teologiske dokumenter som foreligger. Det ville være til stor hjelp om TN kunne bidra til å sortere dette for oss og så forberede en sak som kan være en KM-sak om ett eller to år.
- Kjennetegnet for lutherske kirker ute i verden er ofte nettopp den diakonale dimensjonen. Dette har vi kanskje ikke tatt innover oss her på grunn av velferdsstaten, men det er et viktig poeng. Den andre dimensjonen vi skal være klar over, er hva som aktualiseres i forbindelse med dagens finanskrise og velferdsordninger som smuldrer bort.

- Vi må utmynte dette med å være en «public church», en kirke i det offentlige, og unngå at den blir for spesielt interesserte.

MKR-07/13 Vedtak:

1. MKR ber TN arbeide videre med saken «Ekklesiologiens diakonale dimensjon» med tanke på å fremme saken som KM-sak i 2014. MKR ber TN om å ta hensyn til KRers videre arbeid med ny kirkeordning i saksprosessen.
2. MKR ber om at forholdet mellom TNs arbeid med ekklesiologiens diakonale dimensjon og KRers arbeid med kirke og helse blir koordinert.
3. MKR ber sekretariatet arbeide videre ifølge de innspill som ble gitt i saken.

MKR 08/13 OVF 2013 - Fordeling av OVF-midler til søsterkirker og økumeniske organisasjoner

MKRers behandling:

- Det ble bemerket at vi fortsatt ikke betaler nok i medlemskontingenter, og at vi heller ikke bidrar nok til generalforsamlingene utover å dekke egne kostnader. Vi har likevel fått økt bevilgning på kr 500.000 fra KRers overordnede OVF-midler i en treårsperiode (2013–2015) for å kunne bidra til KV's generalforsamling i 2013. Ordet «pinlig» benyttes i forhold til kirkens egen prioritering.
- En del kirker i verden har en LVF-søndag hvor menighetene informeres om de globale relasjonene de er en del av, og hvor det blir tatt opp ofring til dette arbeidet. Det er betenkelig at det er en økning i ofring til eget arbeid i menighetene, noe som vitner om nærsynthet.

MKR-08/13 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tildeler kontingenter til følgende organisasjoner med denne interne fordeling:

Kirkenes verdensråd	kr 1.530.000
Det lutherske verdensforbund	kr 1.525.000
Ecumenical Advocacy Alliance	kr 5.000
Konferansen av europeiske kirker (KEK)	kr 335.000
Churches Commission on Migrants in Europe	kr 50.000
Menneskerettighetsfondet	kr 90.000
Leuenberg Kirkefelleskap	kr 40.000
Kirkelig fredsplattform	kr 28.000
Flerkulturelt kirkelig nettverk	kr 50.000
Norges Kristne Råd	kr 334.000
Sum	kr 3.987.000

2. Mellomkirkelig råd tildeler til generalforsamlinger og delegasjonsutgifter kr 1.080.000

3. Mellomkirkelig råd tildeler innenfor del I (50 %) til KV og LVF kr 921.650

a) Mellomkirkelig råd tildeler til prosjekter i regi av Kirkenes verdensråd og KEK kr 460.825 med følgende interne fordeling:

1. Solidarity with indigenous people - global coordination (P2042A)	kr 237.100
2. WCC and the Ecumenical Movement in the 21st century (YYPI)	kr 47.500
3. Called to be the one church: (YP201)	kr 81.500
4. KV's Peace Programme (P3) (I 2011-12 støttet av UD)	kr 0
5. Bossey Ecumenical Institute	kr 51.400
6. Konferansen av europeiske kirker	kr 43.325
Sum	kr 460.825

b) Mellomkirkelig råd tildeler til prosjekter i regi av Det lutherske verdensforbund kr 460.825 med følgende interne fordeling:

1. Tilskudd til "The LWF Foundation-Endowment Fund"	kr 200.825
2. Ecumenical Dialogue and Relations, PGS003	kr 180.000
3. Institute for Ecumenical Research, Strasbourg Utgifter til deltakelse fra kirkene i sør til det internasjonale økumeniske seminaret	kr 80.000
Sum	kr 460.825

c) Mellomkirkelig råd gir sekretariatet fullmakt til å foreta nødvendige justeringer i tildelingen dersom endringer i de enkelte prosjekter gjør det nødvendig. Totalbeløpene til hver organisasjon skal ikke endres.

4. Mellomkirkelig råd tildeler innen del II (40 %) kr 737 320
til støtte til søsterkirker og partnerorganisasjoner i henhold til saksorienteringen og de endringer som framkom i møtet.

5. Mellomkirkelig råd tildeler innen del III (10 %) til bygging av vennsksrelasjoner med søsterkirker følgende beløp og fordeling: kr 184 330

Agder	9/33	kr 49 022
Sør-Hålogaland	9/33	kr 49 022
Tunsberg	8/33	kr 43 436
Møre	7/33	kr 37 850
Borg: nasjonalt ELCJHL-arbeid		kr 5 000
Sum		kr 184 330

MKR's behandling:

- KM bør reflektere over de overordnede perspektiver på Dnks økumeniske forpliktelser og samarbeid med Kirkens verdensråd og Konferansen av europeiske kirker. KM kan også forberede en eventuell resepsjonsprosess i etterkant av generalforsamlingene. Ikke minst gir saken impulser til å tenke mer helhetlig ekklesiologisk.
- Når KM møtes, vil vi fortsatt mangle en del sakspapirer til generalforsamlingene, og detaljerte programmer vil ennå ikke foreligge. Dette - sammen med de prosesser som naturlig nok finner sted under en generalforsamlingen - gjør at delegasjonen må gis ubundet mandat og tillit fra KM til at de ivaretar Dnk interesser på best mulig måte. KM kan imidlertid gi overordnede signaler og kommentarer til enkeltsaker som delegatene vil merke seg.
- TN har foreslått å lage en kommentert utgave av den norske oversettelsen av *The Church*-dokumentet som kan kontekstualisere innholdet i forhold til norske forhold. Dette vil gi lesehjelp til dokumentet. TN er i den sammenheng opptatt av hvordan dokumentene som legges fram under KV's generalforsamling kan nyttiggjøres i Dnk, for eksempel i kirkeordningsarbeidet.

MKR-09/13 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

MKR's behandling:

Mellomkirkelig råd hadde en engasjert debatt med utgangspunkt i det framlagte sakspapiret. MKR setter pris på at menneskerettighetsarbeidet nå får en grundig og faglig gjennomgang i Menneskerettighetsutvalget, hvor dokumentet *For menneskelivets skyld – Den norske kirkes internasjonale menneskerettighetsengasjement* fra 1998 revurderes, og nye problemstillinger behandles.

MKR-10/13 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd takker Menneskerettighetsutvalget for arbeidet som er gjort med dokumentet *Den norske kirkes engasjement for menneskerettighetene*. Dette dokumentet er svært godt egnet som et bakgrunnsdokument for en kirkemøtesak.
2. Mellomkirkelig råd ber om at kirkens engasjement for menneskerettighetene blir en sak på Kirkemøtet 2014.

3. I det videre arbeidet med forberedelsen til KM-saken innarbeides elementer fra samtalen i rådet.
4. Til Mellomkirkelig råds septembermøte foreligger et utkast til saksdokument til Kirkemøtet. I dette dokumentet konkretiseres hvilke utfordringer Kirkemøtet bes om å ta stilling til. Samtidig legges det frem en revidert utgave av Menneskerettighetsutvalgets dokument.
5. Det bør arbeides videre med hvordan et menneskerettslig perspektiv kan integreres i trosopplæring og diakoni.
6. Den norske kirkes nord-sør-informasjon bes om å vurdere hvordan arbeidet som gjøres i forbindelse med KM-saken, kan brukes til å styrke arbeidet for menneskerettigheter på bispedømme- og menighetsnivå, og om det er behov for å utvikle nye menighetspedagogiske ressurser på dette området.

MKR 11/13 Oppnevninger 2013

MKR-11/13 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering og ber om at sekretariatet følger opp de oppnevningene som skal foretas i løpet av 2013.

MKR 12/13 Avtale med Den evangelisk-lutherske kirke i Brasil (IECLB)

MKR's behandling:

Det ble påpekt at IECLB direkte oversatt til norsk er: Den evangeliske kirke av luthersk bekjennelse i Brasil.

MKR-12/13 Vedtak:

1. Under forutsetning av IECLBs godkjennelse godkjenner MKR teksten til den 8-årige avtalen mellom Dnk og IECLB og ber om at den undertegnes.
2. MKR ber om å få et utkast til handlingsplan til behandling på sitt møte i november 2013.

MKR 13/13 **Avtale med Den evangelisk lutherske kirke i
Jordan og Det hellige land (ELCJHL)**

MKR-13/13 Vedtak:

1. MKR godkjenner teksten til den 8-årige avtalen mellom Dnk og ELCJHL og ber om at den undertegnes.
2. MKR ber om å få et utkast til handlingsplan til behandling på sitt møte i november 2013.

Avtalen ble godkjent mot én stemme.

MKR 14/13 **NOU 2013:1 - Det livssyns åpne samfunn –
Stålsettutvalget**

MKR's behandling:

MKR synes at utkastet til KMs prinsippdokument er et godt utgangspunkt for KMs behandling, men kom med forslag om å gjøre teksten litt mindre defensiv. Den bør i enda større grad peke på de positive sidene ved Stålsettrapporten, vise til Dnks viktige dialogarbeid og enda mer understreke religionens kollektive og samfunnsintegrerende betydning.

MKR-14/13 Vedtak:

MKR ber sekretariatet utarbeide et nytt utkast til KM-prinsippdokument som ettersendes til KR som en alternativ tekst til KR 17/13.

MKR 15/13 **Forsvarlig etisk forvaltning av norske
petroleumsressurser og bruk av oljefondet –
forslag til uttalelse**

MKR's behandling:

Mellomkirkelig råd diskuterte forslaget til uttalelse.

MKR-15/13 Vedtak:

MKR ber sekretariatet endre teksten i forslaget til KM-uttalelse i tråd med momenter som kom fram i samtalen, og oversende den til KR.

MKR 16/13 Nominasjon av Den norske kirke kandidat til KV's sentralkomité

MKR-16/13 Vedtak:

Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkerådet at Kjetil Aano nomineres som medlem i KV's sentralkomité for neste periode.

MKR 17/13 Oppnevning av observatør fra Den norske kirke til FNs generalforsamling 2013

MKR-17/13 Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner Leif Tore Michelsen som observatør fra Den norske kirke til FNs generalforsamling 2013.

MKR 18/13 Nominasjon av Den norske kirkes kandidater til KEKs sentralkomité

MKR-18/13 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkerådet at Elise Sandnes og Erlend Rogne nomineres som Den norske kirkes kandidater til KEKs sentralkomité dersom sentralkomiteen blir bedt om å fortsette.
2. Erlend Rogne og Elise Sandnes foreslås som kandidater til nytt styre dersom generalforsamlingen skal velge nytt styre (Governing Board). MKR understreker at det ved valg av nytt styre kan bli aktuelt å *endre nominasjonen* for å svare best mulig på KEKs arbeidsformer og kompetansebehov.
3. MKR ber KR gi Dnks delegasjon på generalforsamlingen fullmakt til å endre nominasjonen under forhandlingene om det skulle vise seg nødvendig.

Neste møte i MKR: **19.-20. september 2013.**